Siebzehnter Jahrgang. Jüdische Pester Zeitung. Erscheint 3-mal wöchentlich.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן
יעדען טאג
פרענומערירען,
אונד דער פרענומעראציאנס-טערמין בעגיננט מיט דעם עמפפאנגע דעם ערסטען בלאטטעס.

דיא רעדאקציאן בעפינדעט זיך אין
בודאפעסט,
וויטצנער בולוואר נומ׳ 29;
וואהין מאן אויך דיא פרענומעראציאנס-געלדער צו זענדען בעליעבע.

יידישע פעסטער צייטונג

דיעזעס בלאטט ערשיינט
דריימאל וואכענטליך
(מאנטאג, מיטטוואך אונד פרייטאג)
אונד קאסטעט
פיר אסטרייך-אונגארן
גאנציעהריג 8 גולדען אסטר. וועה.
האלביעהריג 4 גולדען אסטר. וועה.
פיערטעליעהריג 2 גולדען אסטר. וועה.

פירס אויסלאנד
גאנציעהריג 9 גולד. — קר. א. וועה.
האלביעהריג 4 גולד. 50 קר. א. וועה.
פיערטעליעהריג 2 גולד. 25 קר. א. וועה.

Nr. 52 זיעבצעהנטער יאהרגאנג. בודאפעסט, מיטטוואך כא אייר התרמ״ה. Budapest, 6. Mai 1885.

דיא וואנדלונג.

אן דעם ענגליש-רוססישען צוויסט בעוואהרהייטעט זיך דער זאטץ דעם דיכטערס באריך בארנע: „ניכטס איזט בעשטאנדיג, אלס דער וועכסעל.“ אלס אב דיא ענגלישען אונד רוססישען דיפלאמאטען עס דירעקט דאראויף אבגעזעהען האטטען, דיא פרעססע אונד דיא אפפענטליכע מיינונג אין פערווירונג צו ברינגען, זא ליעגהאפט אונד זא וועכסעלפאלל געשטאלטען זיא דאס שפיעל „קריעג אדער פריעדען?“

שאן וואר דיא האפפנונג אויף איינען פריעדליכען אויסגאנג דעם ענגליש-רוססישען צוויסטעס אין אפגהאניסטאן אויפגעגעבען, יא מאן גלויבטע שאן בלוט צו זעהען, פייער צו ריעכען אונד דאס ברילען דער קאנאנען צו הארען, אלס פלאטצליך איינע ווענדונג איינטראט אונד יעגן צו ענדע דער פערגאנגענען וואכע קיין מענש מעהר אן דיא ערהאלטונג דעם פריעדענס דענקען קאננטע, זא גלויבט הייטע יעמאנד מעהר אן דען אויסברוך דעם קריעגעס. וואראן ווירד צו ענדע דיעזער וואכע זיין ווערדען, ווער פערמאג דאס הייטע פאראויסצוזעהען?!

אלס אב דער אלטע גלאדסטאן פאר דער איינענען גראסען קיראויש ערשראקקען ווארע, דיא ער אנלאסליך זיינער גראסען רעדע געצייגט האט אונד דער מאן אין גאנץ ענגלאנד צויובעלטע, זא ראש בעאיילטע ער זיך דעם פעטערסבורגער קאבינעט קונד צו טהון, דאס ער עס ניכט פארדערע, דאס דיעניגען, וועלכע דען אנגריפף אם קושק-פריססע פערשולדעטען (גענעראל קאמאראפף) בעשטראפט ווערדען, הינגעגען שטעללטע ער דען אנטראג, עס מאגע אין דער אנגעלעגענהייט איין שיעדסגעריכט ענטשיידען, אב דיא רוססען ווירקליך איינען פעהלער בעגאנגען האבען. אין פעטערסבורג איזט מאן אויף דיעזען פארשלאג איינגעגאנגען אונד גלייכצייטיג ווארדע ענטשיעדען אין אבריגע געשטעללט, דאס דיא רוססען נאך ווייטער געגען העראט פארגעדרונגען זיין.

גלאדסטאן דער פאן דיעזער ווענדונג פארגעסטערן דעם ענגלישען פארלאמענט מיטטהיילונג מאכטע, ווארדע העפטיג אנגעגריפפען אונד עס ענטשטאנד איינע לאנגע אונד ערנעסטע דעבאטטע. דאס פארנעהען גלאדסטאנס ווארדע אלס פייגעס צורוקוויכען בעצייכנעט, דאס פארלאמענט זייא הינטערגאנגען ווארדען, דענן עס האט דען געפארדערטען קרעדיט פאן הונדערטפינפצעהן מיללאנען אונטער גאנץ אנדערען פאראויססעטצונגען בעוויללינט.

צום שיעדסריכטער ווירד — ווא פערלייטעט — קאניג קריסטיאן פאן דאנעמארק ערוואהלט ווערדען, דער בעקאנטליך שוויגערפאטער דעם רוססישען קאיזערס, גלייכצייטיג אבער אויך שוויגערפאטער דעם ענגלישען קראנפרינצען איזט.

ווערדען דיא פריעדענסאויסזיכטען צווישען ענגלאנד אונד רוסלאנד צור וואהרהייט, דאנן בריקקען וויר איינעם אללגעמיינען פריעדען ענטגעגען, דיא כינעזען האבען זיך נאמליך מיט איהרעם איינציגען זיעגע ביי לאנג-זאן בעגניגט אונד שיינען אויף אללע פריעדענסבעדינגונגען פראנקרייכס איינגעהען צו וואללען. דער סולטאן אלליין ווארע עס אלזא, ווא דיא קריעגסטראמפעטע ערשאללען ווירד.

אב זיך דיא שאנען פריעדענסאויסזיכטען אויך נאך מארגען ערהאלטען ווערדען??

איסשטעללונגס-נאכריכטען.

* (פאם האפבאללע) טראגען וויר היער נאך פאלגענדע איינצעלהייטען נאך: אויסער דען ערלויבטען מיטגליעדערן דעם קאניגליכען הויזעס, דען מיניסטערן אונד דען פערטרעטערן דער אויסווארטיגען מאכטע, ווארען 156 מיטגליעדער דער האהען אריסטאקראציע, איין קארדינאל, 3 ערצבישאפפע, 19 בישאפפע, 31 גענעראלע, 7 אבערסטע, 96 אבגעארדנעטע, 23 מיטגליעדער דער שטאדטישען בעהארדע, 40 האהע מיניסטעריאלבעאמטען, דיא פראזידענטען דער האהערען געריכטסהאפע אונד אבערשטאאטסאנוואלט קאזמא אנוועזענד. דיא איבריגען גאסטע ווארען דיא מאנגער, דיא זיך אום דיא אויסשטעללונג פערדיענט געמאכט האבען אונד דיא בעטהייליגטען אויסשטעללער. אונטער דיעזען אללײן בעפאנדען זיך דיא 45 גלויבענסגענאססען, דיא וויר אין אונזערעם מאנטאגבלאטטע ערוואהנטען. עס ווארען אבער אויך מעהרערע יודען אונטער דען אבגעארדנעטען (וואהרמאנן, בארין, שוואב אונד קרייז), פערנער אונטער דען קאנזולען (שנאבעל, הר׳ ברילל, ריטטער מאקס פאן ברילל, דר׳ אלטשיל, דר׳ פויל אילמאן אונד איזידאר פאן קרייז) אונד אונטער דען אבערסטען בעפאנד זיך אויך ריטטער פאן נאלה, שוואגער דעם רייכסטאגס-אבגעארדנעטען מארטין וואהרמאנן. נאכדעם זיינע מאיעסטאט איינע דער הערפארראגענדסטען נאמען מיט אנשפראכען אויסגעצייכנעט האטטע, וואנדטע זיך זיינע מאיעסטאט דען מאננערן דער אויסשטעללונג צו. אונטער דיעזען בעגליקטע ער צוערסט אונזערען גלויבענסגענאססען, דען גראסאינדוסטריעללען קארל ליאזז פאן פאזנער מיט איינער אנשפראכע: „דאס אלבום וועלכעס פיר מיך ביי איהנען פערפערטיגט ווארדע, איזט וואנדערשאן אונד מאכט איהרעם עטאבליססמאן (פאבריק) זאוויא דער אונגארישען אינדוסטריע עהרע.“ זאגטע זיינע מאיעסטאט. (אין איינעם צימער דעם קאניגספאלאיס, דאס בעקאנטליך איינע הערפארראגענדע בודאפעסטער אינדוסטריעללע איינגעריכטעט, ליעגט איין אלבום אויף, דאס איין געשענק לודוויג פאזנערס איזט. — וויר בעמערקען ביי דיעזער געלעגענהייט, דאס אונטער דען 15 גראסאינדוסטריעללען, דיא דען קאניגספאוויללאן איינגעריכטעט, 8 יודען זיך בעפינדען. דיא איינריכטונג דעם דריטטען צימערס, וועלכע 35 טויזענד גולדען קאסטעט, רירט פאם פאבריקאנטען גיישלאגס הער. דיא טאפעציערארבייטען דעם ערסטען צימערס, וועלכע דיא בעוואונדערונג דעם האפעס אין זא האהעם מאסע ערוועקטען, אונד דיא אויף 27 טויזענד גולדען צו שטעהען קאמען, שטאממען אויס דער ווערקשטאטטע באמבערגערס. איבערהויפט איזט דער פאווילאן אונד דעססען איינריכטונג איין געשענק ווירדיג איינעס גראסען קאניגס) דען גראסאינדוסטריעללען לייפציגער, דען זיינע מאיעסטאט ערסט פאר קורצעם מיט איינעם האהען ארדען אויסגעצייכנעט אונד דען פאטאגראפען קאללער שפראך זיינע מאיעסטאט עבענפאללס אין הולדפאללסטער וויזע אן. עבענזא דען רעגיערונגסקאממיססאר דער שוועדישען אויסשטעללונגסאבטהיילונג א. האפפמאנן. דעם פאבריקאנטען שטערן געגענאיבער בעמערקטע זיינע מאיעסטאט: „איך ערינגערע מיך דאס איהרע פאבריק פריהער אין נייפעסט וואר.“ דעם פיעלפערדיענטען אלעקסאנדער לעדערער זאגטע זיינע מאיעסטאט: „ניכט וואהר צווישען דער שטוהלווייסענבורגער אונד דער בודאפעסטער אויסשטעללונג איזט איין גראסער פארטשריטט צו פערצייכנען, אונד דאך וואר אויך דיא שטוהלווייסענבורגער אויסשטעללונג זעהר געלונגען. אבער צור בודאפעסטער קאנן זיא ניכט פערגליכען ווערדען.“ (לעדערער וואר איינער דער פראזידענטען דער שטוהלווייסענבורגער אויסשטעללונג.) — אונטער דען אויסשטעללערן, פאן דענען זיינע מאיעסטאט מעהר אלס 50 מיט אנשפראכען אויסצייכנעטע, בעפאנד זיך אויך מארטין יאקאי, דעם זיינע מאיעסטאט זאגטע, דאס ער דורך זיינע ווערקע דער אויסשטעללונג איינען גאנץ בעזאנדערען גלאנץ פערליעהען האבע. דעם אבגעארדנעטען העלפי געגענאיבער בעמערקטע זיינע מאיעסטאט, דאס דיא אויסשטעללונג דעם לאנדע צור עהרע גערייכע, וואראויף העלפי ערווידערטע: דיא נאציאן פיהלע זיך גליקליך, דאס זיינע מאיעסטאט דורך זיין פערזאנליכעס ערשיינען דער אויסשטעללונג דיא שאנסטע ווייהע געגעבען האבע.

* (זיינע מאיעסטאט דער קאניג) האט אם 4. דיעזעס נאכטס 10 אוהר דיא אונגארישע הויפטשטאדט פערלאססען. פאר דעם קאניגליכען ווארטעסאלאן דעם שטאאטסבאהנהאפעס וואר איין קליינעס אבער פארנעהמעס אונד געוואהלטעס פובליקום ערשיענען, אום זייער מאיעסטאט דען דאנק דער הויפטשטאדט אויסצודריקקען. דער קאניג וויעדערהאלטע ביי דיעזער געלעגענהייט, וויא זעהר ער מיט דער אויסשטעללונג צופריעדען זייא, אונד דאס דיעזע זיך זיינע פאללסטע אנערקעננונג ערווארבען האבע. דעם אבערגעשפאן דעם פעסטער קאמיטאטעס, גראף שטעפאן סאפארי זאגטע זיינע מאיעסטאט, דאס דיא לאנדעסאויסשטעללונג יעדערמאנן איבערצייגען מיססע, דאס דיא אונגארישע אינדוסטריע איבעראשענדע אונד האכסט ערפרייליכע פארטשריטטע געמאכט האבע. דעם אבערבירגערמייסטער קארל ראטה זאגטע דער קאניג, דאס דיא אויסשטעללונג זא זעהר רייך אונד מאנניגפאלטיג זייא, דאס צו דערען גרינדליכען בעזיכטיגונג פיעל מעהר צייט נאטהווענדיג זייא, אלס דיא וואר, וועלכע ער דערזעלבען געווידמעט האט. זיינע מאיעסטאט גאב דאנן צור פרייע דער פערזאממלונג דאס פערשפרעכען, דאס ער באלד וויעדערקאממען ווערדע, אום דיא אויסשטעללונג איינגעהענד צו בעזוכען. נאכדעם נאך זיינע מאיעסטאט דעם אבערשטאדטהויפטמאנן טאראק זיינע צופריעדענהייט איבער דיא מוסטערהאפטע ארדנונג, דיא וואהרענד דער אויסשטעללונגספייערליכקייט טראטץ דעם ריעזיגען מענשענאנדראנגעס הערשטע, אויסגעדריקט האטטע, בעשטיעג ער אונטער דען לויטען „עליען“-רופען דער פערזאממעלטען דען סאלאנוואגען זיינעס סעפאראטצוגעס. מיט דעם קאניג האט אויך דיא קאבינעטסקאנצלייא דיא הויפטשטאדט פערלאססען.

* (דאס קראנפרינצענפאאר) אונד דיא ערצהערצאגע אלברעכט, לודוויג וויקטאר אונד פריעדריך, זאוויא דיא געמאהלין דעם לעטצטערן, ערצהערצאגין איזאבעללא, פערנער דיא אדיוטאנטען, הויהאפמייסטער אונד הויהאפמייסטערינען איהרער האהייטען פערליעסען איינע שטונדע פריהער אלס זיינע מאיעסטאט דיא הויפטשטאדט. פאר דען אים באהנהאפע פערזאממעלטען נאטאביליטאטען טהאט זיינע האהייט פאלגענדע מערקווירדיגע אונד קאראקטעריסטישע אייסערונג: איך בעדויערע אויפריכטיג, דאס איך טראטצדעם איך דיא אויסשטעללונג פאר דער ערעפפנונג וויעדערהאלט בעזוכט

* (יודען אים פראנצאזישען מיניסטעריום.) אין דעם אבגעטרעטענען גאבינעט פאן פרייסינעט וואר בעקאנטליך איין יודע — רעינאל — מיניסטער. אין דער לעטצטערען צייט וואורדען הערר סאמועל זעליגמאנן צום כאבינעטסשעף דעם פינאנצמיניסטעריאומס; הערר איזאי לעוויאליאן אבער, דער ביז יעצט פרעפעקט (זא פיעל וויא ביא אונז אבערגעשפאן) וואר, איזט צום דירעקטאר דער אפפענטליכען ווערקע אים מיניסטעריום דעם אינגערען ערנאננט וואורדען.

* (אויסגראבונגען אין עגיפטען.) מאנכע דער זאגענאנטען פארשער דער געגענווארט בעצווייפלען אללעס, וואס זיא ניכט מיט האנדען גרייפען קאננען, זא האבען מעהרערע דיעזער פארשער, בעזאנדערס דייטשע, דיא בעהויפטונג אויפגעשטעללט, דאס דיא יודען גאר ניכט אין עגיפטען געוועזען, פאלגליך ניכט הערויסגעצאגען זינד: דאס דיא אפפענבארונג אם בערגע סיני ניכט שטאטטגעפונדען האבע; דאס דיעזעס אללעס שפעטער ערצאהלטע, ניעדערגעשריעבענע אונד געגלויבטע מערכען זייען. אין ענגלאנד אבער האט מאן פאן דער היילינקייט אונד וואהרהייט דער לעהרע מאזעס גאנץ אנדערע בעגריפפע וויא אין דייטשלאנד, דיא ענגלאנדער פארשען איך: זיא צאהלען אנזעהנליכע סוממען פיר האנדשריפטען, דענקשטיינע, מינצען אים אלטער צייט אונד האבען איך שאן בעווייזע פיר זא מאנכע ערצאהלונג אין דער היליגען שריפט צוזאממענגעבראכט. דיא אינזערען האט אין אקספארד בעזיטצט איינע ביבליאטהעק (דיא באדלאיאנישע) פאן 400 טויזענד געדרוקטען ביכערן אונד פאן 30 טויזענד האנדשריפטען, זא וויא איינע זאממלונג פאן אנדערן אלטערטהימליכען זאכען, דא פיר דיא וויססענשאפט אים אללגעמיינען אונד פיר דיא יודישע וויססענשאפט אינסבעזאנדערע אונבעצאהלבארע שאטצע ענטהאלטען. זא איזט דארט איינע טאפעל, וועלכע אין פערציינים דער עגיפטישען קאניגע ענטהאלט: איינע צווייטע טאפעל, אויף דער דער הירבציג דער יודען היירם ראטהע מעער ערצאהלט ווירד. אונד דיעזע טאפעלן טראגען אין שריפט אונד שפראכע דיא שפורען פאן מעהרערען טויזענד יאהרען אן זיך, אונד זינד איסגעגראבען וואורדען א ארטען דיא איינען טויזענדיאהריגען שוטט אויף זיך טריגען. — אין דער געגענווארט מאכטע דער שווייצער געלעהרטע נאוויללע נאכגראבונגען אין עגיפטען, אים נילטהאלע, אין גאסען (גושן), דא האט ער דענן דיא פארראטהסשטאדט פיטהאן (פתום) געפונדען, אונד דיא קלאגע דער יודען, דאס איהנען צום ציעגעלמאכען קיין שטראה געגעבען ווירדע אונד זיא זיך זעלבסט דיא שטאפפעלן פאן דען פעלדערן צוזאממענזיכען מיסטען בעשטאטיגט, דענן דיא געטריידעקאממערן ווארען אים דרייערליא ציעגעלן געבויט: אים זאלבען פאן גילשטאמם מיט שטראה, מיט שטראהשטאפפעלן אונד גאנץ אהנע שטראה. דער נאך יונגע געלעהרטע האט אויך דיא לאגע פאן פי החירות — וואו בעקאנטליך דיא יודען לאגערטען, אלס זיא אוים עגיפטען צאגען — מיט געוויססהייט איסגעמיטטעלט אונד ווירד האבען פאן זיינען איסגראבונגען נאך גראססעס צו ערווארטען.

ווир ערזוכען אונזערע געעהרטען פרענומעראנטען אונד פריינדע זיך מיט איהרען צושריפטען נור דירעקט אן אינזערע רעדאקציאן צו ווענדען.

אונד ביטטען וויר דיא אדרעססע דייטליך וויא פאלגט אנצוגעבען:

יודישע פעסטער צייטונג

וואיטצנער בולוואר נוממער 29,

Jüdische Pester Zeitung

Waitzner-Boulevard Nr. 29, Budapest

☞ נייא איינטרעטענדע פראנומעראנטען ערהאלטען דען אנפאנג אונזערעס פעלליעטאנס „לעאה" גראטיס צוגעזענדעט.

וועגען מאנגעלס אן ריים מוס דיעסמאל דיא קורז-מאבעללע וועגבלייבען.

פערלאזונג

1) דער 1860-ער-לאזע.

ביא דער אם 1. מאי 1885 פארגענאממענען ציעהונג דיעזער לאזע, וואורדען אוים דען נאכשטעהענדען סעריען

211 406 417 443 912 920 1335 1354 1366 1425 1791
1819 1879 1882 2064 2094 2293 2313 2516 2678 2818
2845 2998 3026 3184 3210 3682 4192 4712 4880 5245
5302 5398 5417 5503 5632 5663 5684 5746 5982 6045
6055 6669 6712 6742 6940 7093 7154 7537 7548 7726
7802 7988 8210 8408 9553 9632 9656 10087 10131 10291
10576 10581 10645 10666 10887 10931 11120 11209
11229 11267 11509 11685 11835 12002 12278 12341
12494 12510 12723 12890 13034 13110 13192 13388
13563 13748 13828 14499 15502 15503 15735 15829
15844 15908 16014 16080 16144 16157 16225 16206
16971 17059 17111 17242 17380 17413 17455 17968
18005 18040 18418 18651 18907 19319 19353 19488
19828 19668 אונד 19618 פאלגענדע געוויננסטערן געצאגען: אז' צ' פיעל דער הויפטטרעפפער מיט 300000 גול' אויף ס' 443 נר' 6. דער 2-טע מיט 50000 גול. אויף ס' 19828 נר' 14 אונד דער 3-טע טרעפפער מיט 25000 גולדען אויף ס' 2845 נמ' 4; פערנער געווינגען: יע 10000 גולדען ס' 9553 נר' 8, ס' 4192 נר' 7; יע 5000 גולד. ס' 920 נר' 15. ס' 2094 נר' 4, ס' 4719 נר' 17, ס' 5398 נר' 15, ס' 5503 נר' 2. ס' 7548 נר' 4, ס' 7726 נמ' 15, ס' 8408 נר' 11, ס' 10131 נר' 8, ס' 12494 נר' 1, ס' 12728 נר' 14. ס' 15829 נר' 5, ס' 15829 נר' 13, ס' 18005 נר' 15. ס' 19488 נר' 14 ס' 19668 נר' 12; יע 1000 גולד. ס' 211 נר' 7, 443 נר' 5, ס' 1425 נר' 11, ס' 1791 נר' 16, ס' 2203 נר' 3, ס' 2818 נר' 7, ס' 4719 נר' 3, ס' 5684 נר' 9, ס' 6045 נר' 6 7 17, ס' 6712 נר' 1, ס' 7151 נר' 13, ס' 7988 נר' 13 16, ס' 8408 נר' 10, ס' 9656 נר' 18. ס' 10887 נר' 17. ס' 11120 נר' 10, ס' 12728 נר' 31. ס' 13828 נר' 7, ס' 15503 נר' 5, ס' 15829 נר' 13 20. ס' 16223 נר' 1. 17242 נר' 15. ס' 18651 נר' 15 19 אונד ס' 10087 נר' 4.

אויף אללע איבריגען פערלאזטען סעריען ענטפאללט דער געריננסטע געווינן פאן יע 500 גולד..

2) דער קרעדיטלאזע.

ביא דער אם 1-טען מאי פארגענאממענען ציעהונג דיעזער לאזע וואורדען פאלגענדע סעריען געצאגען.

99 102 613 676 728 1058 1320 1755 1863 2053 2423
2804 2902 3403 3621 3671 3940 4020 4191. דער הויפטטרעפפער מיט 15000 גול' פיעל אויף ס' 4020 נר' 9, דער 2-טע טרעפפער מיט 30000 גולד אויף ס' 2046 נר' 74, דער 3-טע טרעפפער מיט 15000 גולד' אויף ס' 728 נר' 7. פערנער געווינגען: יע 5000 גול' ס' 1863 נר' 14, ס' 2902 נר' 72; יע 2000 פל' ס' 2423 נר' 57, ס' 3671 נר' 55; יע 1500 פל' ס' 613 נר' 82, ס' 1058 נר' 23; יע 1000 פל' ס' 162 נר' 86, אונד נר' 89. ס' 613 נר' 25, ס' 1320 נר' 7; יע 400 פל' ס' 613 נר' 20, ס' 676 נר' 3 אונד נר' 32 ס' 728 נר' 30, אונד נר' 40, ס' 1058 נר' 5, 60, 70, 75 81, 89 אונד נר' 99, ס' 1320 נר' 13 אונד נר' 58, ס' 1755 נר' 67, ס' 1863 נר' 72, ס' 2053 נר' 12, ס' 2423 נר' 5, ס' 2804 נר' 7, 66, אונד נר' 70, ס' 2902 נר' 26, 38, 59, 80 אונד נר' 160, ס' 3403 נר' 10, 12, 38, 49 אונד נר' 91, ס' 3621 נר' 28, ס' 3671 נר' 31 אונד נר' 63, ס' 3940 נר' 89 אונד ס' 4191 נר' 59.

אויף אללע איבריגען פערלאזטען סעריען ענטפאללט דער געריננסטע געווינן פאן יע 200 גולד.

3) דער קעגלעוויטש-לאזע.

ביא דער אם 1. מאי 1885 פארגענאממענען ציעהונג דיעזער לאזע פיעל דער הויפטטרעפפער מיט 10000 גול' אויף נמ' 56364. דער 2-טע טרעפפער מיט 1500 אויף ס' 35959; פערנער געווינגען: יע 500 גולד' נר' 10604 אונד 10560, יע 200 גולד' נר' 27443 47804 אונד 58924. אונד יע 100 גולד' נר' 18197 24995 27893 29957 אונד 41210.

4) דער אסטערייכישען ראטהען-קרייץ-לאזע.

ביא דער אם 1. מאי פארגענאממענען ציעהונג פיעל דער הויפטטרעפפער מיט 25000 גולד. אויף ס' 2233 נר' 43, אונד דער 2-טע מיט 1000 גול. אויף ס' 2967 נר' 3. פערנער געווינגען: יע 500 גול' ס' 3761 נר' 19. ס' 4537 נר' 35 אונד ס' 4580 נר' 37.

געשעפטסבעריכט.

פעסטער-פרייזע.

קארן 7,70 — 8. גולד. פער קאססא.

גערסטע פוטטער-וואארע 7,— — 7·60 גול, מאלצוואארע 8. — 8.25 גולד.

קוקורוץ נייע 6.30—6.35 גול. אלטע, — גול.

האפער. 7,30 — 7,75 גולד.

טערמינע-געשעפט. ווייצען פער הערבסט 9·33—9.35 גולד. האפער פער הערבסט 6,57—6.59 גול. קוקורוץ פער פער מאי-יוני 6.21—6.23 גולד.

רעפס (קאהל) — — גול. — פער אויגוסט-סעפטעמבער 13—13,50 גולד.

מעהל-פרייזע (פער 100 קילאגראמם זאמט זאק פרייא אב פעסט:) נומ' 0: 18 גולד. 80 קר. נומ. 1: 18 גולד. 20 קר. נומ. 2: 17 גולד. 60 קר. נומ. 3: 16 גולד' 80 קר. נומ. 4: 15 גולד. 80 קר. נומ. 5: 14 גולד. 79 קר' נומ. 6: 13 גולד. 60 קר. נומ. 7: 12 גולד. 60 קר. נומ. 8: 11 גולד. 60 קר. נומ. 8½: 10 גולד. 60 קר. נומ. 8³: 9 גולד. 60 קר. פיינע קלייע 4 90 גולד. גראבע קלייע 4 גולד: — קרייצער.

הילזענפריכטע: ערבסען אונגארישע 8,50—11,50 גול, לינזען —,7—13 גול. פיזאלען גראסע ווייסע 8.50 — 9. גול. צווערגל-באהנען 10, — 10.50 גול. ראטהע הירזע 6.25 גולד, הירזע ברייץ 11, — 12. גול. מאהן גרויער 26. גולד. בלויער 28 — 30 גול, קיממעל 45—50 גול. מאהראומען 6,—6,75 גול, אנבייויקען 6, גול. (אללעס פער 100 קילא.)

שפיריטוס. נייע מעטהארע, אים קליינען —.28 גול, אים גראסען 27.50 גול. אלטע מעטהארע 30.75 — 31. גול, אללעס פער 10000 ליטער-פערצענט.

צוועטשקען. באסנישע אין זאק 9,42 גולד. סערבישע 16,96 גול.

צוועטשקענ-מוס קיין פערקעהר.

האניג געלייטערטער 25. גול., וואכסהאניג — גול. וואקס 142—143 גולדען.

צוקער, ראפפינאדע 34.50—36.25 גול. מעליסע 33,50—34, גולד. פילע-צוקער 32,50 — 31, גולד.

ניססע 26—26 גולדען.

ווינשטיין, 55—82 גולד. יע נאך קוואליטאט.

פאפריקא. פרימא 38—40. שאטען 41—42 גול.

ריבאל, צו 35 - 35.50 גולד. פער מטרצ.

רעפס-קיבע, 5·80 גולד.

אינשליטט, (חלב) 40, — 41, גולד

פעטראלעאום 23,75 — 24, גולד

שאפפעללע. אין פארינער וואורדען צירקא 3000 שטיק פערשיעדענער גאטטונגען פערקויפט. אי' צ': דייטש-וואלליגע 2.50—2,80 גול. באסטערד אונד באנאטער 2,60—2,90 גולדען פער פאאר. סערבישע אונד ביגונארישע 10 118 גול. פער 100 שטיק. באסנישע אונד מאצעדאנישע 29—30 גולד.

לאממפעללע פלאמעישענער 63 גולד. פער 102 שטק. היטצין אונד ריס-פעללע געשאפטלאז.

הייטע, פער — קילא טראקענע אונגארישע אבסענישע — קילא צו 108 — 110 גולד. — דעטטא קוההייטע — קילא 104 — 106 גולדען. ראסהייטע 9,50—12,50 גול, פיטטלינגע 112—115 גול. (אללעס פער פאאר.) קאלבפעללע שטאדטוואארע 220—224 גולד, —

לעדער, נעפאקטעס פעינדלעדער פאן 25—30 קי 168—172 גולד. איינמאל פערזעצטע טערצען פאן 10—14 קילא, 166—170 גולד. צווייטמאל פערזעצטע טערצען 16—18 קילא 164—167 גולד. אונד דרייטמאל פערזעצטע טערצען 19—22 קילא 168—170 גולד. — אבער-לעדער: קוההייטע געגערבטע 5 — 6 קילא 225—245 גולד. געצאגענע 6 — 7 קילא 215—230 גולד.

קאלבפעללע, געגערבטע 6—9 קילא 350—375 גולד. בריינע 9—12 קילא 455—475 גולד.

שאפוואללע. אין פארינער יאהע יואר דאס געשאפט שוואך, עס וואורדען 230 מעטער-צענטנער פערקויפט. אי. צ: בעססערע קאמפוואללע צו 83 גולד. אונד מהרים-ווינטער-וואללע צו 55—56 גולד. (אללעס פער 56 קילא.)

וויענער פרייזע.

ווייצען, פערקויפט וואורדען 25000 מעטערצענטנער פרייזע: אונגארישער 77.—82 קילא 9.95—10.85 גולדען פער מעטערצענטנער.

קארן (נייא), אונגארישעס 69—72 קילא 8.35—8.85 גול. פער מטרצ.

גערסטע סלאוואקישע 60—64 קילא — 8 — 9.50 גולדען.

האפער אונגארישער 7.65 — 7.80 גולדען פער מעטער-צענטנער.

קוקורוץ 6.80 — 6.90 גולדען.

ווייצענמעהל, נר' 0: 18,50—19,50 גולד, נר' 1: 17,50—18,50 גולד, נר' 2: 15,50—16,50 גולד, נר' 3: 14,50—15.50 גולד. (אללעס פער 100 קילא.)

קארנמעהל, נר' 1: 14.50 — 15.50 גולד. נר' 2: 12.50—13.50 גולד. (פער 100 קילא.)

ריבאל 33.—33,50 גולדען פער 100 קילא.

שפיריטוס 28.75 — 29, גולדען פער 10000 ליטער-פערצענט.

לאטטאציעהונג פאם 2-טען מאי 1885.

וויען . .	18	3	25	31	61
גראץ . . .	87	20	89	12	41
טעמעשוואר .	74	29	15	53	31

פעראנטוואָרטליכער רעדאקטאר: מאקס סאבאלטשי.

כשר גאסטהויז.

דער געפערטיגטע בעעהרט זיך דיא אנצייגע צו מאכען, דאסס ער אם 12-טען מאי אין דעם קורארטע האַרשפאלו, ביא מונקאטש, איין כשר גאסטהויז עראפפנען ווירד, אונד לאדעט דיא געעהרטען באדעגאסטע אונד רייזענדען צו געפאלליגעם בעזוכע איין; אינדעם ער דיא בעסטע צופריעדענהייט דערזעלבען צו ערלאנגען בעשטרעבט זיין ווירד. אכטונגספאלל

מארין שווארין אים אונגוואר.

Eigenthümer Wittwe Frau M. REIS. Verantwortlicher Redacteur MAX SZABOLCSI. Budapest. : 1885. Druck von Sam. Márkus, Grosse-Kronengasse Nr. 23.

איינגענומט אין ציעמליך בעדייטענדער, וויען אייך ניכט זאָ גראָס וויא אפגהאניסטאן) אין האָפדיענגער טריג איינע טאססע פאָרבייא, אייף דער אבער ניכט מעהר אלס איין גלאז לימאָנאדע זיך בעפאנד. דער צופאלל וואָללטע דאס ענגלאנד אונד רוסלאנד אייף איינמאל דיא האנדע נאך דער לימאָנאדע אייסשטרעקטען, לאָבאנאָפף וואר אבער דער געשיקטערע, אונד רוסלאנד ערהיעלט דיא לימאָנאדע. סיר פאָדזשד, דען דער ברודער אונזערעס קאָניגס, ערצהערצאָג קארל לודוויג איבער דיא „רוססישע עראָבערונג" צו טראָסטען זוכטע, ערווידערטע לאָבעלנד: האָפפענטליך ווירד דיעזע עראָבערונג דיא צווישען רוסלאנד אונד ענגלאנד נינמעהר איינגעטרעטענע פריעדליכערע שטיממונג ניכט פערשלימערן, אונד פירסט לאָבאנאָפף שטיממטע מיט איהם הערצליך לאכענד איבעראיין. — עס איזט פאָן אינטערעססע צו ערוואהנען, דאס דער פערזישע געזאנדטע דען גאנצען אבענד איבער זיינען שווארצען פעץ (קאפפע) אויף דעם קאָפפע בעהיעלט, עבענזאָ דער טירקישע באָטשאפטער, סאדוללאה פאשא, דער זיינען ראָטהען פעץ ניכט אבלעגטע, וויל דיעס איהנען איהרע רעליגיאָן פערביעטעט.

*) (אלעקסאנדער קאראגעאָרגיעוויטש טאָדט.) אין טעמעשוואר איזט אם 1-טען דיעזעס פירסט אלעקסאנדער געאָרגיעוויטש געשטאָרבען. זיין ערהגייץ, דען טהראָן סערביענס וויעדער צו בעשטייגען איזט פיר איממער ערלאָשען, אונד קאָניג מילאן פאָן סערביען איזט נונמעהר פאָן איינעם געפאהרליכען נעבענבוהלער פיר איממער בעפרייט. דענן זאָ לאנגע קאראגעאָרגיעוויטש לעבטע, מוסטע קאָניג מילאן שטעטס אויף דער הוטה זיין, דאס דער איינסטיגע פירסט פאָן סערביען מיט זיינען אנהאנגערן ניכט איינען שטרייך שפיעלע, דער איהם טהראָן אונד לעבען קאָסטע, וויא עס זיינעם אָנקעל דעם פירסטען מיכעל אָברענאָוויטש ערגאנגען, דער אים יאהרע 1842 דער רעגיערונג, אונד 1868 דעם לעבענס בערויבט ווארדע. פירסט אלעקסאנדער קאראגעאָרגיעוויטש וואר דער זאָהן דעם בעריהמטען טשערני געאָרג, דער זיך פאָם איינפאכען הירטען צום בעפרייער סערביענס אייפגעשוואונגען האט. אין בלוטיגען אבער רוהמפאללען אונד זיעגרייכען שלאכטען געגען דיא טירקען האטטע ער דיא אונאבהאנגיגקייט דעם לאנדעס ערקאמפפט, דאס איהן איים דאנקבארקייט צו זיינעם פירסטען ערהאָב. נאך דעם טאָדע דעם העלדענהאפטען פירסטען ערוואהלטע דיא סערבישע נאציאָן ניכט דעססען זאָהן, דען יעטצט פערשטאָרבענען אלעקסאנדער קאראגעאָרגיעוויטש צום רעגענטען, זאָנדערן מיכאעל אָברענאָוויטש דען פאטער דעם יעטציגען קאָניגס פאָן סערביען. אלעקסאנדער פאנד אבער באלד גראָסען אנהאנג אים לאנדע, דעם עס אויך געלונגען איזט, דען פירסטען מיכאעל צו שטירצען אונד איהן (אלעקסאנדער) אויף דען סערבישען טהראָן צו זעטצען. דיא פארטייא דעם אָברענאָוויטש רוהטע אבער ניכט. אונד אלעקסאנדער ערוויעז זיך אויך דורכאוים ניכט אלס דער ווירדיגע זאָהן זיינעס פאטערס, זאָ דאס ער נאך 15-יאהריגער רעגיערונג אים דעם לאנדע פליכטען מוסטע, אונד פירסט מיכאעל ווארדע וויעדער צום פירסטען איינגעזעטצט. אלעקסאנדער קאראגעאָרגיעוויטש היעלט זיך אין בודאפעסט אויף, אלס פירסט מיכאעל אין זיינעם ליסטגארטען צו בעלגראד פאָן דעם מערדערישען דאָלכע געטראָפפען ווארדע. דער מערדער ווארדע הינגעריכטעט, גאב אבער פאָר זיינעם טאָדע אן, דאס אלעקסאנדער איהן צו דער שרעקליכען טהאט געדונגען האטטע. דיא סערבישע רעגיערונג פערלאנגטע דיא אויסליעפערונג אלעקסאנדערס, וועלכע דיא אונגארישע רעגיערונג אבער פערווייגערטע, דער פראָצעסס ווארדע היער אבגעוויקקעלט. דער אבער מיט דער פרייספרעכונג אלעקסאנדערס ענדעטע. אלס זיין פערטהיידיגער פונגירטע אלעקסאנדער פונטאק, דער זיך דאמאלס איינען בעריהמטען נאמען פערשאפפטע. אונד דען ער אויך אים טיסא עסלארער פראָצעססע (דורך זיינע בעריהמטע פראגע אן מאריטין שארף אָב דאס בלוט דער עסטער שאָלימאָשי לאנגזאם געפלאָססען אָדער אָב עס האָך אויפגעשאָססען איזט!) רעכטפערטיגטע. אלעקסאנדער צאָג זיך נאך טעמעשוואר צוריק אונד זעטצטע נונמעהר זיינע גאנצע האָפפנונג אויף זיינען זאָהן דען פרינצען פעטער, דער פאָר 2 יאהרען מיט איינוויללינונג דעם רוססישען קאיזערס דיא טאָכטער דעם קריעגערישען פירסטען ניקאָלויס פאָן מאָנטענעגרא הייראטהעטע. (פירסט פעטער איזט איין טרומפף אין דער האנד רוסלאנדס, דען עס וואָהל פריהער אָדער שפאטער געגען קאָניג מילאן, דער מעהר צו אונגארן אונד אָסטערייך היננייגט, אויסצושפיעלען פערזוכען ווירד.) דיא לעטצטען וואָכען דעם פירסטען אלעקסאנדער, דער 77 יאהרע אלט געוואָרדען איזט, ווארען דורך דיא געגענווארט זיינער שוויעגערטאָכטער, דער פרינצעססין צאָרקא פערשאָנט וואָרדען, דיא איהרען שוויעגערפאטער מיט אויפאָפפערנדער ליעבע פפלעגטע.

וואמבערי אין לאָנדאָן.

דער איינסטיגע פרעססבורגער בחור הארשל טשעקענע, דער שפאטערע מאָהאמעדאנישע דערוויש (מאָנך) מאָהאמעד יוססוף, דער היטיגע אוניווערזיטאטספראָפעססאָר הערמאנן וואמבערי פייערט זייט איניגען טאגען אין ענגלאנד טריומפפע, וויא זיא נאך אויסער לודוויג קאָשוטה ניע איין אונגאר געפייערט האט. וואמבערי, איינער דער גראָסטען אָריענטאליסטען דער געגענווארט, דער צענטראלאזיען אלס מאָהאמעדאנישער בעטעלמאָנך דורכגעפאָרשט האט, האט דען ענגלאנדערן דיא לאגע, אין וועלכע זיא היטע רוסלאנד געגענאיבער געראטהען, זינד אין ביכערן אונד צאהלרייכען ארטיקעלן שאָן פאָר יאהרען פאָראויסגעזאגט, אונד דאס עס גאנץ זאָ געקאָממען איזט, וויא עס וואמבערי געזאגט, דאס מאכט עס, דאס ענגלאנד היטע איין זעהר גראָסעס געוויכט אויף דיא אייסערונגען וואמבעריס לעגט. ער ווארדע דענן אויך פאָר קורצעם דאהין בערופען, אום אָפפענטליכע פאָרלעזונגען איבער העראט אונד אפגהאניסטאן צו האלטען אונד וואמבערי האלט איינען וואהרען טריומפפצוג דורך ענגלאנד. דיא הערפאָרראגענדסטען שטאאטסמאנגער, דיא בעסטען אונד עדעלסטען דעם מאכטיגען אינזעלרייכעס דראנגען זיך אין זיינע נאהע אונד פייערן איהן וויא איינען גראָסען פירסטען אונד דאס איזט אויך וואמבערי, איין גראָסער פירסט דעם גייסטעס.

פאָר איינער פערזאממלונג וויא זיא לאָנדאָן נאך זעלטען בייזאממענגעזעהען האט היעלט וואמבערי אם 1-טען דיעזעס איינע פאָרלעזונג איבער „העראט". איבער 4000 איינטריטטסקארטען ווארען אויסגעגעבען אונד וואמבערי ווארדע — וויא זיך דיא „טיימס" אויסדריקט — „פאָן דיעזער ערלויכטען פערזאממלונג זאָ שטירמיש בעגריסט, דאס דיא מויערן דער ריעזיגען עקסעטערהאללע ביז אין דען גרונד ערבעבטען."

„אלעקסאנדער דער גראָסע (אלכסנדר מוקדון) האטטע ניכט נור דען בליק איינעס גראָסען פעלדהערן — זאָ זאגטע וואמבערי אונטער אנדערעם — זאָנדערן אויך דען איינעס ווייזען, פאָראויסזעהענדען פאָליטיקערס. אונד ער וואר עס, דער העראט אלס פעסטען שטיטצפונקט פיר זיינע עראָבערונג אין אינדיען, אלס קאָרנקאממער פיר זיינע צאהלרייכען העערע, אנלעגטע. אלס איך נאך צווישען דען וויסטען בערגקעטטען דעם פאראָפאמיזוס הונגערנד אונד דורסטענד הערום וואנדערטע, דא טראָסטעטען מיך מיינע מיטרייזענדען מיט דער באלדיגען אנקונפט אין העראט. „נור געדולד!" זאגטען זיא „שאָן נאהערן וויר אונז דעם גאָטטגעזעגנעטען לאנדשטריך, וואָ דאס בראָט ווייסער איזט, וויא דער מאָנד; דאס וואססער זיסער, וויא האָניג. איינען איימער מילכאָבערס קויפסט דוא דאָרט פיר איינען פפעניג; דאס פלייש איזט דאָרט שמאקקהאפטער אלס וואָ אימער; דיא עדעלסטען אָבסטסאָרטען ערהאלטסט דוא דאָרט פיר איין ניכטס."

„אונד אלס וויר אין דאס וואונדערטהאל פאָן העראט הינאבשטיעגען, דא האטטע דיא שטאדט

דיא אָפּפער דער קאבאלא.

היסטאָרישער ראָמאן אויס דעם 17-טען יאהרהונדערטס.

(138-טע פאָרטזעטצונג.)

סאבאטהאי'ס געזיכטסציגע ווארדען טריבע. „וואהלאן," זאגטע ער, „זאָ זאגע מיר, וואס איך צוערסט צו טהון האבע, דאמיט איך אונפערציגליך אנ'ס ווערק געהען קאנן. מיך פערלאנגט נאך נייער טהאטיגקייט אים דיענסטע דעס ליכטבונדעס."

„דיין אייפער איזט לאָבענסווערטה. זאָ געביעטע איך דיר צוערסט, דאס דוא היננעהסט אונטער דאס פאָלק אונד זאגעסט צו איהם, וויא זאָגסט: איך בין דער מעססיאס דער זאָהן אייער טויזענדיאהריגען ווייסזאגונג."

סאבאטהאי צוקטע יאהלינגס צוזאממען אונד וואנקטע. זיין איינע פערדיסטערטע זיך, אלס וועגן עס ברעכען וואָללטע, מארטענבלאססע איבערצאָג זיין געזיכט; זיינע ליפפען בעבטען. — „האָהער מייסטער" שטאממעלטע ער ענגליך, „זאגטעסט דוא מיר ניכט זעלבסט איך זאָלל ניעמאנדען בעליגען?"

„איך פערציהע דיינער נייהייט דיעזען ווידערשפרוך. דאך דארף ער ניכט וויעדער פאָרקאָממען, וועגן דוא דיר ניכט דיא פפאָרטען דער ליכטשולע פיר אימער פערשליעסען ווילסט. ניכט ליגען זאָללסט דוא אויס איינגעם אנטריעב; היער איזט פאָן קיינער ליגע דיא רעדע. וועגן דוא דען בעפעהל ערהאלטסט עטוואס צו טהון, וואס אירגענד דען שיין איינער צווידייטיגקייט האט, זאָ האסט דוא נור בלינד דעם בעפעהל צו געהאָרכען, אין דער פעסטען איבערצייגונג, דאס דיא ליכטשולע זיך ניע מיט דער שאנדע דער ליגע. מיט דעם שמוטץ איינער איבעלטהאט בעפלעקט. דוא זאָללסט ניכט צום פאָלקע זאגען: איך וויל אייך ערלאָזען פאָם יאָך דער טירקישען קנעכטשאפט. איך וויל אייך גראָס אונד רייך מאכען אונד וויל אייער קאָניג זיין. דוא זאָללסט פיעלמעהר זאגען: איך וויל אייך בעלעהרען אונד בעססערן, איך וויל דאס ליכט דער וואהרהייט אונטער אייך פערברייטען, איך וויל אייך גראָס אונד רייך מאכען אן טוגענד אונד ווייזהייט. האט יע איין יודע גראָסערן איינפלוסס אויף זיין פאָלק דורך דאס געפליגעלטע וואָרט אויסגעאיבט אלס דוא? זיס וויא האָניג פליעסט דער טהויא דער ליעבע פאָן דיינען ליפפען; דוא ביזט וואהרהאפטיג בערופען, דען יודען איינע נייע רעליגיאָן צו געבען. אונד האסט דוא דענן יעמאלס עטוואס אנדערעס געוואָללט? ניכט דאָך, דוא וואָללטעסט דיין פאָלק רעפאָרמירען, אונד אללע פלאנע דיינעס גייסטעס ציעלטען דאהין. דוא וואָללטעסט דאסועלבע וואס וויר וואָללען, אונד דארום ביזט דוא יעצט ערסט אן דיינעם רעכטען פלאטצע. אין דיעזעם זיננע ביזט דוא אויך ווירקליך דער מענשליכע מעססיאס, אונד וועגן דוא אונזרע לעהרע אללמאהליג אויסברייטעסט; זאָ ווערדען וויר דיא ערסטען זיין, דיא דיך אנערקעננען אונד אן דיך גלויבען. דוא ביזט צום פירסטען דער גייסטער בערופען, אבער מיט אירדישען קראָנען האסט דוא ניכטס צו שאפפען."

דא פוהר עס וויעדער וויא איין ליכטשטראהל איבער סאבאטהאיס דיסטערעס געזיכט. „איך וויל טהון וואס דוא מיר בעפאָהלען האסט!" ריעף ער פריידיג. „איך וויל אלס מעססיאס פרייא פאָן אללעם פרונק אונד האָכמוטהע פיר דיא וואהרהייט קאמפפען. וויא איך ערסט אלס מעססיאס מיט פעראָכטליכעם פרונק אונד טאדעלנסווערטהען שטאלצע פיר דיא ליגע געקאמפפט האבע."

„וואהלאן מיין זאָהן, דא דוא דיך אלזאָ זעלבסט בעצוואונגען, אונד דיר, דער צו הערשען אונד צו בעפעהלען געוואָהנט וואר, דאס שווערע ווערק דעס געהאָרזאמס געלונגען איזט, דאס שווערסטע פיר דיך, נאמליך וויעדער פיר דאס צו געלטען, וואס דיין עמפּאָרטעס הערץ פיר ליגע פעראבשייטע; זאָ דארף איך דיר דיא פראָהע באָטשאפט זאגען, דאס דיא ליכטשולע פיר דיעזען פאלל איינמיטהיג בעשלאָססען האט, דיר דאס פראָבעיאהר צו שענקען, אונד דיך היטע שאָן אם ליכטפעסטע אלס ליכטברודער צו קיססען. וואכטער דעס טאגעס, ערפיללע דיינע פפליכט געגען דען נייען ברודער."

דער אנגערעדעטע בראכטע איין בלענדענד ווייסעס קלייד, איינען גרינען קראנץ, אונד איין ווייסעס טוך הערבייא. אנדערע ברידער צאָגען סאבאטהאי דיא אָבערקליידער אב, אטצטען איהם דאס בילד דער טויבע אויף דען ענטבלאָסטען ארם אונד בעקליידעטען איהם מיט דען העללען אָרדענסקליידע; וויעדער אנדערע זעטצטען איהם דען קראנץ אויף אונד הוססיין דאמאר איבערדייכטע איהם דאס לעהרבוך אונד קיססטע איהן מיט דען וואָרטען: „זייא מיר געגריסט ברודער סאבאטהאי!" אויף דיא שטירנע. גרוס אונד קוס ווארדען פאָן אללען ברידערן וויעדערהאָלט; דאנן בעגאנן דיא איינענטליכע געהיימניספאָללע פייער דעס ליכטפעסטעס. סאבאטהאיס אויגע גלאנצטע פאָן פריידע אונד צופריעדענהייט.

(פאָרטזעטצונג פאָלגט.)

האבע, דאך נור איינען קליינען טהייל דערזעלבען איינגעהענד בעזיכטיגען קאננטע. איך אונד מיינע פרויא, וויר וואללען דיא אויסשטעללונג סיסטעמאטיש שטודירען, דענן דיזעלבע געוואהרט ניכט נור איין פאללקאממענעס בילד דער ווירטהשאפטליכען צושטאנדע אין אונגארן, זאנדערן מאן קאנן אויך דערזעלבען איבערהויפט זעהר פיעל לערנען. — זעהר שמייכעלהאפט אייסערטע זיך זיינע האהייט איבער דאס ווירקען דער אויסשטעללונגסקאממיססיאן. פאם ערסטען ביז צום צווייטען מאי — בעמערקטע דער קראנפרינץ — האט דיא אויסשטעללונג זאלכע פארטשריטטע געמאכט, דאס זיא פאסט ניכט וויעדער צו ערקעננען וואר. אם 16-טען אדער 17-טען מאי קעהרט דאס קראנפרינצענפאאר אין דיא הויפטשטאדט צוריק, אום היער לאנגערע צייט צו פערוויילען. ערצהערצאג קארל לודוויג, ערצהערצאג אטטא אונד דיא מייסטען פערטרעטער דער אויסווארטיגען מאכטע האטטען שאן אם מארגען איהרע ריקרייזע נאך וויען אנגעטרעטען.

* (דער איבערזעטצער דעס „מורה נבוכים" אויף דער לאנדעסאויסשטעללונג.) עס איזט פאן קיינעם געריגגערען דיא רעדע אלס פאן דעם פראנצאזישען באטשאפטער, גראפען פושע דע קארלי, דער צו דען אויסגעצייכנעטסטען געלעהרטען פראנקרייכס געהארט, אונד דער דאס אונשטערבליכע ווערק דעס גראסטען יידישען פילאזאפען, דען „פיהרער דער אירדענדען" (מורה נבוכים) דאס דער גראסע מאימאנידעס (רמב"ם) אים צוועלפטען יאהרהונדערט פערפאסטע, אינס פראנצאזישע איבערזעטצט האט. גראף דע קארלי מאכטע פארגעסטערן איינען רונדגאנג דורך דיא אויסשטעללונג דער מעהרערע שטונדען דויערטע. דער גראף, דער אין בעגייסטערטער פריינד אונגארנס איזט, וואר פאן דעם געזעהענען דערמאסען איבעראשט אונד ערפרייט, דאס ער דער אויסשטעללונג דאס איבערשוועגגליכסטע לאב צאללטע אונד דאס פערשפרעכען גאב, דאס ער דען פראנצאזישען אקערבוימיניסטער בעוועגען ווערדע, דאס ער איינינע פאכמאנגער אים פאריז ענטווענדע, אום דיא אונגארישע אויסשטעללונג צו שטודירען, אונד דאנן צום נוטצען פראנקרייכס פערווערטהען מאגע. עס איזט דאס געוויסס דיא שמייכעלהאפטעסטע אנערקעננונג, דיא דער אונגארישען אויסשטעללונג פאן זייטע דעס אויסלאנדעס צו טהייל געווארדען איזט. —

* (וויען פיר בודאפעסט) אין דער געסטריגען זיטצונג דעס וויענער געמיינדעראטהעס שטעללטע דער שטאדטרעפראזענטאנט באבער (יודע) פאלגענדען אנטראג: „אים צענטרום דער יעטציגען רייכסהאלפטע איזט פאר וועניגען טאגען איינע אויסשטעללונג ערעפפנעט וואָרדען, וועלכע פאן דער אינטעלליגענץ אונד דער טהאטקראפט איינעס גאנצען לאנדעס גלאנצענדעס צייגניס גיבט. אין דער הויפטשטאדט בודאפעסט, אים מיטטעלפונקט דער קולטורעללען אינטערעססען איינעס געזעגנעטען לאנדעס, פייערט געגענווארטיג אונגארן דען טריומף לאנגיאהריגען פלייסעס אונד ציעלבעוואוסטען פארטשריטטס. לעבהאפט טהיילט אויך דיא שטאדט וויען דיא פריידע איהרער שוועסטערשטאדט, וועלכע דער אסטערייכישען הויפטשטאדט אין גליקק אונד אונגליקק זא אפט בעווייזע אויפריכטיגער סימפאטהיע געגעבען האט." באבער שטעללטע נאכהער דען אנטראג, דיא שטאדט וויען מאגע אין געאייגנעטער ווייזע דער שוועסטערשטאדט בודאפעסט איהרע גליקקווינשע צום אויסדרוק ברינגען, וועלכער אנטראג איינשטיממיג אנגענאממען ווארדע. אונטער דען געמיינדעראטהען איזט יעטצט איין באגען אים אומלויף, וואָרויף אונטערשריפטען געזאממעלט ווערדען, דאסס דיא בודאפעסטער אויסשטעללונג פאן דען געזאממטען געמיינדעראטהען בעזוכט ווערדע.

* (דיא קלינגענדען ערפאלגע) דער אויסשטעללונג ווייזען אין אלס אנפאנג רעכט אנגענעהמבארעס סימבען אויס: פיר אבאננעמענטסקארטען ווארדען ביזהער 80 טויזענד גולדען איינגענאממען. אם ערעפפנונגסטאגע זינד אן דער קאססא 2700 גולדען, אם צווייטען טאגע 4900 גולדען פיר איינטריטטסקארטען געלאזט וואָרדען. דא אבער אין פיעלען טראפיקען אין דער שטאדט קארטען צו האבען זינד, אונד דא דיא פרעמדען איהרע איינטריטטסקארטען צוגלייך מיט איהרען פאהרקארטען ערהאלטען, זא איזט דער ערטראג אויסווארטיג איין וויט גראסערער אלס אן דער הויפט-קאססא.

פערשיעדענע נייאיגקייטען.

* (דר' בעלא קאמיאטהי), דער אינטימע פריינד אונד געזינגונגסגענאססע קארל אטוואש'ס האט דיא איהם דורך איינע דעפוטאציאן דעס קארצאגער וואהלבעצירקעס אנגעבאטענע קאנדידאטור אנגענאממען. נאכדעם דער ביזהעריגע אבגעארדנעטע אירעל שארקאזי אין פאלגע זיינער ערוואהלונג צום וויצעגעשפאן דעס שטוהלווייסענבורגער קאמיטאטס זיין מאנדאט ניעדערצולעגען זיך ענטשלאססען האט.

* (איין פערשוואונדענעס דארף.) אין דען לעטצטען טאגען דעס פאריגען מאנאטעס פאנד אין דער נאהע פאן דעריבענט (רוסלאנד) איין ענטזעטצליכעס ערדבעבען שטאטט, דעם דאס דארף סיקיך, דאס אויף דעם אבהאנגע דעם בערגעס באנטיל געלעגען איזט, פאללשטאנדיג צום אפפער געפאללען איזט. פאר איינינען טאגען ערפאלגטע פלאטצליך איין העפטיגעס אונטעראירדישעס ראללען, דעם איינע שטארקע ערדערשיטטערונג פאלגטע, וואָרויף זיך אין דער מיטטע דעם דארפעס איין לאנגער ריסס בילדעטע. דיא דארפבעוואהנער איילטען ערשרעקט אויס דען הייזערן אונד בעגאבען זיך אויף דען פריעדהאף. דער זיך אויף דער אנדערען זייטע דעס בערגעס בעפינדעט. פלאטצליך פערנאהם מאן איין נייעס דאננערארטיגעס ראללען, דער בערג ערציטטערטע פירכטבאר אונד דאס דארף סיקיך ווארד פערשוואונדען, יענער טהייל דעס בערגעס אויף וועלכעם דאס דארף לאג, ווארדע נאמליך דורך דאס ערדבעבען פארמליך צעררייססען אונד בעגרוב אונטער זיך אללע הייזער דעס ארטעס אין וועלכען זיך דאס געזאממטע הייפיע, זאוויא דאס גאנצע האב אונד גוט דער דארפבעוואהנער בעפאנד. — אויך אין פערשיעדענען געגענדען אסטערייכס פאנדען דיעזער טאגע ערדבעבען שטאטט. דיא היע אונד דא ערנסטע שאדען אנריכטעטען.

* (עס רעגנעט!) דיא אנהאלטענדע דיררע האטטע בערייטס ערנסטע בעפירכטונגען בעציגליך דער דיעסיאהריגען ערנטע וואכגערופען, אונד שווארצזעהער שטעללטען אויך דער אויסשטעללונג איין אויסזיכט, דאס דיא אקאנאמען פאם לאנדע זיא צו בעזוכען וועניג אין דער לאגע זיין ווירדען, וויל זיא עבען דעם ערטראגעס איהרער פעלדער פיר היער פערלוסטיג ווערדען. „ער אבער אפפנעטע זיינע האנד אונד זאטטיגטע אללעס לעבען אין וואהלגעפאללען." אונד זא האט אויך דער זייט איינינען טאגען שטראמענדע רעגען דיא לאגע געאנדערט: דיא פעלדער שטעהען ערקוויקט דא, דיא בעזארגניססע דער אקאנאמען זינד געשוואונדען, אונד אויך אויף אונזערע לאנדעסאויסשטעללונג ווירד עס לעבהאפטער ווערדען.

* (ענגלאנד אונד רוסלאנד.) אם האפבאללע דער אפנער קאניגסבורג ערייגנעטע זיך זאנטאג נאכטס פאלגענדע קאסטליכע עפיזאדע. דער ענגלישע באטשאפטער סיר פאדוישר (פאגעט) אונד דער רוססישע באטשאפטער פירסט לאבאנאפף ווארען זא נאהע אן איינאנדער געראטהען, דאס צווישען דען ביידען נור נאך גראף גיאדא קאראטשאני שטאנד (פריליך איזט דער רוים, דען דער טרעפפליכע אונגארישע גראף

פאליעטאן.

לעאה

היסטארישע ערצאהלונג אויס דער צייט קאניג קאלאמאנ'ס.

(4-טע פארטזעטצונג.)

וואהרענד דיא בירגער וויעזעלבורגס, עמפארט איבער דיא פאן דער ווילדען הארדע פעראיבטען געוואלטטהאטיגקייטען, נור דארום ניכט געוואלט געגען געוואלט ענטגעגענזעטצטען, וויל זיא איהרען הייםאטסארט שאנטען, דער זאנסט זיכער אין אשע געלעגט וואָרדען ווארע, בעצייכנעטע קאטא דען רייבערישען זאלדאטען יעדעס הויז, וואָ עטוואס צו האלען וואר.

דיעזע זאלדאטען אבער וואַרען ניכט אלס פיינדע געקאממען; זיא טריעבען עס יעדאך ארגער, יא וויים ארגער וויא פיינדליכע זאלדאטען, דיא דער סובארדינאציאן געהארכען, בייא דענען דאס געפיהל פיר דיא עהרע דער יונגפרויא אונד דער עהעפרויא ניכט ערלאשען איזט, אונד דיא צווישען „מיין אונד דיין" וואהל אונטערשיידען.

אויך אין דען רייהען דער קריעגער, דיא אויף איהרער ברוסט דאס גלויבענסצייכען דעס קרייצעס, אין איהרער ברוסט אבער אללע ליידענשאפטען דער האללע טרוגען, וואר קאטא באלד היימיש: זיא דראנגטע זיך זאגאר אן דען פיהרער דער טרופפע, אן דען ריטטער זמיריטש, אונד שפראך איהם פאן איינעם שאטצע, דען אללע ביזהער געמאכטע בייטע ניכט אויפצוויעגען פערמאג: זיא פערריעטה איהם דיא אונאנזעהנליכע היטטע אם אייסערסטען שטאדטאויסלויף. אין וועלכעם דיא וואונדערבארסטע פערלע, דיא יידין לעאה צו פינדען זייא. מיט גליהענדען פארבען שילדערטע זיא איהם דיא בלענדענדע שאנהייט דער יונגפרויא. דיא וואללוסט, אין דיעזען רייצען צו וויהלען, זיא שטייגערטע דיא זאאט ברעננענדער בעגיערדען אין דאס הערץ זמיריטש'ס, אונד דיא זאאט וואר אויף פרוכטבארען באדען געפאללען.

זמיריטש.

עס וואר איין הערדליכער זאממעראבענד, פורפור אומזיימטע דיא לייכטען וואלקענוואלקכען דעם וועסטליכען הימטעלס, אונד איין זאנפטער, מיט וואהלגעריכען דורכווירצטער וועסטווינד שפיעלטע לייכט מיט דעם לויבע דער ביימע, אין דערען אסטען נאך מאנכער פאגעל זיין וועספערליעד זאנג; פאר דער נאכטרוהע דעם אללגיטיגען זיינען דאנק אין דיא בלויע לופט הינויסשמעטטערטע, פיר דיא רייכגעדעקטע טאפעל דעם צו ענדע געהענדען טאגעס.

דיא גאנצע נאטור שיען צו איינעם שפאציערגאנגע צו לאדען, אונד דיא מענשען אויס דען בעענגענדען מויערן דער הייזער צו לאקקען.

איין ריטטער, דעססען מאנטעל אויף דעם רעכטזייטיגען שולטערבלאטטע דאס ראטהע קרייץ צייגטע, שיען דער איינלאדונג, דעם לאקקען דער נאטור פאלגע צו לייסטען, אונד וואנדעלטע שפארענקלירענד ענטלאנג דער שטראסע. דיא אויס דעם שטאדטכען וויעזעלבורג הינויס פיהרטע. בלוטראטה וואללטע איינע פעדער פאן זיינעם העלמע ניעדער, אונד בעשאטטעטע איין געזיכט, דאס וואהל מאנגליך-שאן געוועזען זיין מאכטע, עהע ווילדע ליידענשאפטען איהם איהרע אונפערווישבארען טיעפען פורכען איינגעגראבען האטטען. זיין זעהר קראפטיג געבויטער קארפער צייגטע עבענפאללס דיא שלאפפהייט, וועלכע שלעממעריא הערפארבריננגט, אונד אויס דען איינגען פלאממטע עס וויא האללישעס פייער. ער האטטע יעטצט דאס ענדע דעס ארטעס ערלייכט. בליעב איינען אויגענבליק מוסטערנד שטעהען, אונד לענקטע דאנן זיינע שריטטע נאך לינקס, אויף איינע היטטע צו, דיא וויא איין שלוסספונקט אם ענדע דער הייזעררייהע וויעזעלבורגס שטאנד.

דיעזער ריטטער וואר קיין אנדערער אלס זמיריטש, דער פיהרער דעם פארטראבס דער קרייצפאהרער: דיא היטטע אבער דיעזעניגע, אין דער לעאה, דיא איהם זא רייצענד געשילדערט, וואהנטע. וויא דער רויבפאגעל איינען טויבענשלאג אומקרייזט, עהע ער אויף דיא פריעדליכען בעוואהנער דעסזעלבען ניעדערשיעסט, זא אומשליך דער קרייצריטטער דאס נעסט דעם טויבכענס. דאס אין זיינער פאנטאזיע איין פייער דער ליידענשאפט שאן ענטציגדעט האטטע.

מיט קעקקער ענטשלאססענהייט טראט ער יעטצט אן דיא טהירע, וועלכע אין דיא קיכע פיהרטע, דיא צוגלייך אלס פארצימער דיענטע. זיינע ערהיטצטע פאנטאזיע ערהיעלט יעדאך איין קאלטעס שטורצבאד, אלס ער אנשטאטט דער ערהאפפטען דופטענדען ראזע, איינען בלאטטלאזען, שטאכעליגען דארנענשטרויך ערבליקקטע. דער וואהל אויך איינסט ראזען געטראגען האבען מאכטע, היימע אבער אללען דופט אונד זיינן פערלארען האטטע: ער שטאנד דער בעטאגטען, געברעכליכען טאנטע געגענאיבער, וואהרענד ער זיך נאך דעם אנבליקקע דער ניכטע אונגעדולדיג זעהנטע.

(פארטזעטצונג פאלגט.)